

Ιεροσολύμων Θεόφιλος: Το 1821 ανέδειξε πρότυπα φιλοπατρίας και μαρτύρων της πίστεως

[Πατριαρχία](#) / [Πατριαρχείο Ιεροσολύμων](#)

Δοξολογία για την Εθνική Επέτειο της 25ης Μαρτίου 1821 τελέστηκε στο Καθολικό του Πανίερου Ναού της Αναστάσεως και ικεσία για τη ανάπαυση των ψυχών των πατέρων που έπεσαν στον αγώνα.

Της Δοξολογία προέστη ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων [κ.κ. Θεόφιλος](#), συγχροστάτησαν Αγιοταφίτες πατέρες. Μετά το πέρας της Δοξολογίας ακολούθησε δεξίωση στην αίθουσα του Θρόνου κατά την οποία προσφώνηση απηύθυνε ο Πατριάρχης κ.κ. Θεόφιλος και ο Γενικός Πρόξενος στα Ιεροσόλυμα **κ. Δημήτριος Αγγελοσοπούλου**.

“Τό διακριτικόν γνώρισμα τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 εἶναι τό γεγονός, ὅτι ἀνεδείχθησαν Προσωπικότητες γενόμεναι πρότυπα φιλοπατρίας καί μαρτύρων πίστεως· διό καί τό «εἰκοσιένα» παραμένει «φῶς ἐπιφαῖνον τοῖς ἐν σκότει καί σκιᾷ θανάτου καθημένοις» (πρβλ. Λκ. 1,79), εἰς τόν σύγχρονον ἡμῖν κόσμον τῆς συγχύσεως, τῆς βλασφημίας, τῆς ὑπερηφανίας, τῆς ἀφροσύνης καί τῆς ὕβρεως τῆς φυσικῆς τάξεως καί τῶν κοινῶν ἀνθρωπίνων ἠθικῶν ἀξιῶν, ἰδιαιτέρως τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας «ἀπ’ τὰ κόκκαλα βγαλμένης τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά» κατά τόν πεφωτισμένον ποιητήν Διονύσιον Σολωμόν”, **ἀνέφερε ο Μακαριώτατος**.

“Διανύουμε αναντίρρητα μία περίοδο ρευστότητας και τάσεων απορρύθμισης της διεθνούς τάξης, με απρόβλεπτες ακόμη επιπτώσεις. Στην περιοχή μας, παρά τις ελπίδες μας, η πολεμική σύγκρουση συνεχίζεται για δεύτερο έτος, με αμείωτη ένταση και ανθρώπινο πόνο. Στο δυσμενές και επικίνδυνο αυτό περιβάλλον, η αξιοποίηση των διδαγμάτων του Αγώνα του 1821 είναι ακόμη περισσότερο επίκαιρη, η προσήλωσή μας στις αρχές και τις αξίες που τον ενέπνευσαν ακόμη περισσότερο αναγκαία. Η Ελλάδα, με την αυτοπεποίθηση που της επιτρέπει η πορεία της στους δύο αιώνες από την Παλιγγενεσία, είναι σε θέση να εργάζεται, με την ίδια προσήλωση, για την προάσπιση και προώθηση αυτών των αρχών και αξιών και για την διαφύλαξη της πνευματικής κληρονομιάς που αποτελεί το θεμέλιο της ταυτότητας του Ελληνισμού. Με το ίδιο πνεύμα παραμένει προσηλωμένη στην διαφύλαξη της κληρονομιάς και των δικαίων του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, καθώς και στην προστασία των χριστιανικών κοινοτήτων της Μέσης Ανατολής”, **ἀνέφερε ο κ. Αγγελοςόπουλου**.

Αναλυτικά το ανακοινωθέν της Αρχιγραμματείας:

Τήν 10.30ην π.μ. ὥραν τῆς Τρίτης, 12ης/ 25ης Μαρτίου 2025, ἐτελέσθη Δοξολογία εἰς τό Καθολικόν τοῦ Πανιέρου Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ὡς εὐχαριστία πρὸς τόν Θεόν διὰ τήν ἀπό τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἔθνους ἡμῶν τό 1821 καί ὡς ἱκεσία διὰ τήν ἀνάπαυσιν τῶν ψυχῶν τῶν εἰς τόν ἀγῶνα τοῦτον πεσόντων πατέρων ἡμῶν.

Τῆς Δοξολογίας ταύτης προεξῆρξεν ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατήρ ἡμῶν καί Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλος, συνιερουργούντων Αὐτῷ τῶν Ἀρχιερέων καί Ἱερομονάχων Ἀγιοταφίτων Πατέρων, ψάλλοντος τοῦ Πρωτοψάλτου τοῦ Πανιέρου Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως διακόνου π. Εὐσταθίου καί τῶν μαθητῶν τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς Σιών, παρουσίᾳ τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος εἰς τά Ἱεροσόλυμα κ. Δημητρίου Ἀγγελосоπούλου καί τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Γενικοῦ Προξενείου, διδασκάλων καί καθηγητῶν τῶν Σχολείων τοῦ Πατριαρχείου εἰς Ἱεροσόλυμα, καί μετεχόντων μοναχῶν ἐξ Ἱεροσολύμων ἐντοπίων καί ὀλίγων προσκυνητῶν.

Μετά τήν Δοξολογίαν ἠκολούθησεν ἡ ἄνοδος εἰς τά Πατριαρχεῖα ἔνθα παρετέθη κέρασμα.

Ἐνταῦθα προσεφώνησεν ὁ Μακαριώτατος διά τῆς κάτωθι προσφωνήσεως Αὐτοῦ ἑλληνιστί:

«Ἐλᾶτε μ' ἓνα ζῆλο σέ τοῦτον τόν καιρόν, νά κάμωμεν τόν ὄρκον ἐπάνω εἰς τόν Σταυρόν· ψηλά στά μπαῖράκια σηκῶστε τόν Σταυρόν, καί σάν ἀστροπελέκια κτυπᾶτε τόν ἐχθρόν· στεριᾶς καί τοῦ πελάγου νά λάμψη ὁ Σταυρός, κ' εἰς τήν δικαιοσύνην νά σκύψη ὁ ἐχθρός», ἀναφωνεῖ ὁ Ρήγας Φεραῖος εἰς τόν ἐπαναστατικόν αὐτοῦ παιᾶνα, «Θούριον».

Ἐκλαμπρότατε Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος κ. Δημήτριε Ἀγγελοσόπουλε,

Σεβαστοί Ἅγιοι Πατέρες καί Ἀδελφοί,

Ἀγαπητοί ἐν Κυρίῳ ἀδελφοί.

Ἡ σημερινή επέτειος τῆς Ἐπαναστάσεως τῆς 25ης Μαρτίου τοῦ 1821 κατά τῆς τυραννικῆς καί βαρβαρικῆς δουλείας τῶν Ὁθωμανῶν ὑπῆρξε μέγα δυναμικόν γεγονός τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων ἀφ' ἑνός καί τοῦ πόθου εἰς τό θεόσδοτον ἀγαθόν τῆς ἐλευθερίας καί ἀνεξαρτησίας ἀφ' ἑτέρου. Διό καί ἀνεγνωρίσθη, ἡ Ἐπανάστασις τοῦ 1821, ὡς μοναδικόν γεγονός ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ.

Τό ἐθνεγερτικόν σύνθημα τοῦ Γέρου τοῦ Μοριᾶ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη: «νῦν ὁ ἀγών διά τήν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τήν ἀγίαν καί τῆς πατρίδος τήν ἐλευθερίαν», κατέδειξεν ἐναργέστατα, ὅτι τά πρωτογενῆ κίνητρα τοῦ ἀγῶνος διά τήν ἀποτίναξιν τοῦ Ὁθωμανικοῦ ζυγοῦ, ὠφείλοντο εἰς τά ὑψηλά ἠθικά ἐλληνοχριστιανικά ἀξιώματα τῆς πίστεως εἰς τόν Θεόν καί εἰς τήν ἱερότητα τοῦ θεσμοῦ τῆς πατρίδος, ὡς διατυποῦται τοῦτο ἀντιστοίχως εἰς τό κήρυγμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «Τιμῆς ἡγοράσθητε· μή γίνεσθε δούλοι ἀνθρώπων», (Α΄ Κορ. 7,23), καί «Ὁ Θεός ... ἐποίησέ τε ἐξ ἑνός αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τό πρόσωπον τῆς γῆς ... ὀρίσας καί τάς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν», (Πρξ. 17,26).

Ἐξ ἄλλου ὁ Ἐπίσκοπος παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, ὁ ὁποῖος ἐκήρυξε τήν ἑναρξιν τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τῶν «ραγιαδῶν Ἑλλήνων», εὐλογῶν καί ὑψώνων τό Λάβαρον τῆς Ἐπαναστάσεως τήν 25ην Μαρτίου τοῦ 1821, ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ἤκουεν εἰς τό παράγγελμα τοῦ θείου Παύλου: «τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν ἢ ἡμᾶς Χριστός ἠλευθέρωσε, στήκετε, καί μή πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε», (Γαλ. 5,1).

Τό μεγαλεῖον τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, τό ὁποῖον ἐπεσφράγισε τήν νεωτέραν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀποτελεῖ θαῦμα βασιζόμενον οὐχί εἰς ἐξωγενεῖς ἰδεολογικάς δυνάμεις, ἀλλ' εἰς τήν αὐτοσυνειδησίαν, τούτέστιν τό Ἑλληνορθόδοξον χριστιανικόν φρόνημα τῶν ἀγωνιστῶν καί μαρτύρων αὐτῆς, τῆς Ἐπαναστάσεως.

Ὁρθῶς ἐλέχθη, ὅτι τό «εἰκοσιένα εἶναι ἕνας συγκλονιστικός, ὡς πνευματική ἐποπτεία, κόσμος πού ἐπιτελεῖ τό ὑψηλότατο χρέος τῆς ἐλευθερίας χωρίς οὔτε στιγμή νά ἀποσύρει τό βλέμμα του ἀπό τόν Οὐρανό». Τοῦτο μαρτυρεῖ καί τό σύνθημα τοῦ Δημητρίου Ὑψηλάντη: «ἢ θά νικήσωμεν σήμερον ἢ θά ἀποθάνωμεν».

Τό διακριτικόν γνῶρισμα τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 εἶναι τό γεγονός, ὅτι ἀνεδείχθησαν Προσωπικότητες γενόμεναι πρότυπα φιλοπατρίας καί μαρτύρων πίστεως· διό καί τό «εἰκοσιένα» παραμένει «φῶς ἐπιφαῖνον τοῖς ἐν σκότει καί σκιᾷ θανάτου καθημένοις» (πρβλ. Λκ. 1,79), εἰς τόν σύγχρονον ἡμῖν κόσμον τῆς συγχύσεως, τῆς βλασφημίας, τῆς ὑπερηφανίας, τῆς ἀφροσύνης καί τῆς ὕβρεως τῆς φυσικῆς τάξεως καί τῶν κοινῶν ἀνθρωπίνων ἠθικῶν ἀξιῶν, ἰδιαιτέρως τῆς

ἐθνικῆς ἐλευθερίας «ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένης τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά» κατά τόν πεφωτισμένον ποιητήν Διονύσιον Σολωμόν.

Ἀξιοσημείωτος καί ἡ ἀναμφισβήτητος συμβολή τῆς Ἐκκλησίας εἰς τόν ὑπέρ πάντων ἐθνικόν ἀγῶνα τῆς ἐλευθερίας, διά τῆς καθολικῆς καί μέχρις αἵματος θυσιαστικῆς συμμετοχῆς τοῦ κλήρου αὐτῆς, συναριθμουμένων καί μελῶν τῆς Ἀγιοταφικῆς ἡμῶν Ἀδελφότητος. Ἐπώνυμοι καί ἀνώνυμοι Ἱεράρχαι, Ἐπίσκοποι, Ἡγούμενοι Μοναστηρίων καί ἀναρίθμητοι Μοναχοί ἐπρωτοστάτησαν εἰς τόν ἱερόν ἀγῶνα ὑπέρ Πίστεως καί Πατρίδος, οὐχί μόνον ἠθικῶς ἀλλά καί θυσιαστικῶς ποτίζοντας μέ τό μαρτυρικόν αὐτῶν αἷμα τό δένδρον τῆς ἐλευθερίας.

Ἡ Γεραρά ἡμῶν τῶν Ἀγιοταφιτῶν Ἀδελφότης εὐγνωμόνως τιμῶσα καί καθηκόντως συμμετέχουσα εἰς τήν ἱεράν μνήμην τῆς ἐκ τῆς τέφρας Παλιγγενεσίας τοῦ εὐσεβοῦς Βασιλικοῦ Γένους τῶν Ρωμαίων καί τοῦ εὐλογημένου ἡμῶν ἔθνους, κατήλθεν εἰς τόν Πανίερον Ναόν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, ἔνθα εὐχαριστήριον αἶνον καί δοξολογίαν ἀνεπέμψαμεν τῷ Ἁγίῳ Τριαδικῷ Θεῷ. Προσέτι δε ἱκετηρίους ἐντεύξεις καί δεήσεις προσηνέγκαμεν ὑπέρ ἀναπαύσεως ἐν χώρᾳ ζώντων τῶν μακαρίων ψυχῶν τῶν ὑπέρ Πίστεως καί Πατρίδος ἡρωϊκῶς ἀγωνισαμένων καί ἐνδόξως πεσόντων, ἐν τοῖς ἱεροῖς τοῦ γένους ἡμῶν ἀγῶσιν.

Ἐπὶ δέ τούτοις ἐπιτρέψατε Ἡμῖν, ὅπως ὑψώσωμεν τό ποτήριον ἡμῶν καί ἀξιοχρέως ἀναφωνήσωμεν:

Ζήτω ἡ 25η Μαρτίου τοῦ 1821!

Ζήτω τό εὐσεβές καί Βασιλικόν γένος τῶν Ρωμαίων Ὁρθοδόξων!

Ζήτω ἡ Ἑλλάς!

Ζήτω ἡ Ἀγιοταφικὴ ἡμῶν Ἀδελφότης!

καί ἀραβιστί ἐξεφωνήθη διά στόματος τοῦ π. Ἦσσα Μοῦσλεχ.

Ἐν συνεχείᾳ προσεφώνησεν ὁ ἐξοχώτατος Γενικός Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Δημήτριος Ἀγγελοσόπουλος ὡς ἔπεται:

Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι,

Εξοχώτατε κύριε Αντιπρόσωπε της Κύπρου στην Παλαιστίνη,

Σεβαστοί πατέρες και μέλη της Αγιοταφίτικῆς Αδελφότητος,

Αξιότιμοι συμπατριῶτες και φίλοι,

Ο Αγώνας που ἄρχισε το 1821 αποτελεί την ενδοξότερη εποποιΐα, ἀλλά και το καθοριστικό ορόσημο της νεότερης ελληνικῆς Ιστορίας. Μετά ἀπό μακρά και σκοτεινή περίοδο καταπιεστικῆς τυραννίας, οδήγησε στην ἐπὶ αἰῶνες πολυπόθητη ελευθερία και εθνική αναγέννηση, στην θεμελίωση ανεξάρτητης και

ολοκληρωμένης κρατικής υπόστασης και στην έναρξη μιας νέας περιόδου στη μακρά ιστορική διαδρομή του Ελληνισμού. Ήταν ένας αγώνας μακρύς, σκληρός και αμφίρροπος, ο οποίος απαίτησε αμέτρητες θυσίες, πριν ευοδωθεί.

Οι λαμπρές σελίδες της ιστορίας του Αγώνα των Ελλήνων για την ελευθερία δεν παύουν να εντυπωσιάζουν, να συγκινούν και να εμπνέουν. Ο ηρωισμός και η αφοσίωση των αγωνιστών, επώνυμων και ανώνυμων, στην εκπλήρωση του εθνικού ιδεώδους κατόρθωσαν αυτό που έμοιαζε ακατόρθωτο, την επικράτηση απέναντι σε μια αυτοκρατορία. Και μάλιστα σε μια εποχή όπου η διεθνής τάξη στην Ευρώπη, μετά το Συνέδριο της Βιέννης, είχε ως προτεραιότητα την διατήρηση της απολυταρχίας και την κατάπνιξη κάθε επαναστατικού κινήματος, κοινωνικού ή εθνικού, που θα αντέβαινε σε αυτή. Η επιτυχία της Ελληνικής Επανάστασης επέφερε έτσι νέες δυναμικές και ευρύτερες εξελίξεις στην πορεία της ευρωπαϊκής ιστορίας.

Επιπλέον όμως των ηρωικών παραδειγμάτων της, η ιστορία του Αγώνα για την Ελευθερία προσφέρει διδάγματα που εξακολουθούν να είναι πολύτιμα στις μέρες μας. Μεταξύ αυτών ξεχωρίζουν: Πρώτον, η σημασία της υπομονετικής και εχέφρονος προπαρασκευής και της βέλτιστης αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων, ιδίως όταν αυτοί είναι ισχνοί. Δεύτερον, η επιστράτευση όλων των διαθέσιμων δυνάμεων του Ελληνισμού, εντός και εκτός του ελλαδικού χώρου. Τρίτον, η προσεκτική πολιτική και διπλωματική αξιοποίηση κάθε μεταβολής και ευκαιρίας που προσέφερε η διεθνής συγκυρία. Τέταρτον, δίδαγμα σκληρό, η ανάγκη για ομόνοια, η έλλειψη της οποίας απείλησε επανειλημμένα την επιβίωση της Επανάστασης. Τέλος, η πίστη σε ανώτερα ιδανικά, που εμπνέει το θάρρος και την αυτοθυσία.

Διότι πράγματι η Ελληνική Επανάσταση δεν ήταν μόνο ένα εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα, αλλά ένας αγώνας που απέβλεπε σε αρχές και αξίες ταυτισμένες με τον Ελληνισμό από αρχαιότατους χρόνους, οι οποίες απετέλεσαν διαχρονικά το θεμέλιο του ξεχωριστού παραδείγματός και προσφοράς του στην ανθρώπινη εμπειρία. Εξ αρχής ο Αγώνας ταυτίστηκε όχι μόνο με το ιδεώδες της αυτοδιάθεσης των λαών, αλλά και με την ατομική ελευθερία και αξιοπρέπεια, με την πρωταρχία του Νόμου και της Δικαιοσύνης και την ισότητα όλων απέναντί τους. Οι αρχές αυτές καθιερώθηκαν, από τον πρώτο ήδη χρόνο της Επανάστασης, σε Συντάγματα, τα πλέον προοδευτικά και φιλελεύθερα της εποχής τους, που γέννησαν τη μεγάλη πολιτική παράδοση της σύγχρονης Ελλάδας και εξέφρασαν πολιτικά τις θεμελιώδεις ελληνικές και χριστιανικές ηθικές αξίες.

Μακαριώτατε,

Διανύουμε αναντίρρητα μία περίοδο ρευστότητας και τάσεων απορρύθμισης της διεθνούς τάξης, με απρόβλεπτες ακόμη επιπτώσεις. Στην περιοχή μας, παρά τις

ελπίδες μας, η πολεμική σύγκρουση συνεχίζεται για δεύτερο έτος, με αμείωτη ένταση και ανθρώπινο πόνο. Στο δυσμενές και επικίνδυνο αυτό περιβάλλον, η αξιοποίηση των διδαγμάτων του Αγώνα του 1821 είναι ακόμη περισσότερο επίκαιρη, η προσήλωσή μας στις αρχές και τις αξίες που τον ενέπνευσαν ακόμη περισσότερο αναγκαία.

Η Ελλάδα, με την αυτοπεποίθηση που της επιτρέπει η πορεία της στους δύο αιώνες από την Παλιγγενεσία, είναι σε θέση να εργάζεται, με την ίδια προσήλωση, για την προάσπιση και προώθηση αυτών των αρχών και αξιών και για την διαφύλαξη της πνευματικής κληρονομιάς που αποτελεί το θεμέλιο της ταυτότητας του Ελληνισμού. Με το ίδιο πνεύμα παραμένει προσηλωμένη στην διαφύλαξη της κληρονομιάς και των δικαιών του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, καθώς και στην προστασία των χριστιανικών κοινοτήτων της Μέσης Ανατολής.

Ευγνώμονες για το πολύτιμο προνόμιο να εορτάζουμε στα Ιεροσόλυμα την εθνική μας επέτειο με την Δοξολογία που νωρίτερα τελέσατε, Μακαριώτατε, ευχόμαστε, να έλθει και να στεριώσει επιτέλους η ειρήνη στην Αγία Γη. Πιστή στις αξίες της και στην ιστορική της πορεία, η Ελληνική Δημοκρατία θα συνεχίσει να προσπαθεί προς αυτήν την κατεύθυνση, όπως και εσείς το πράττετε, υπηρετώντας με προσήλωση τα ιδεώδη της ειρήνης και της δικαιοσύνης.

Χρόνια πολλά. Ζήτω η Ελλάδα.

Δημήτρης Αγγελοςόπουλος

Ιεροσόλυμα, 25 Μαρτίου 2024

Τέλος, πάντες έλαβον τάς εϋχάς καί εϋλογίας τοῦ Μακαριωτάτου.

